

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ, В ТОМУ ЧИСЛІ ERP-СИСТЕМИ

О. О. РУДАЧЕНКО, канд. екон. наук, доцент

І. А. САЗОНОВ, студент

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Розвиток вітчизняної економіки сприяє поширенню серед підприємств України сучасних світових стандартів управління. В сучасних умовах експоненціального зростання кількості інформації, норм і правил регулювання виробничих і фінансових сфер діяльності, форм і видів звітності, все частіше для супроводу бізнес-процесів підприємства застосовуються інформаційні системи, офісні додатки, корпоративні бази даних. Одним з таких продуктів, що використовуються підприємствами у всьому світу, є ERP-системи – системи планування ресурсів підприємства.

Теорія і практика впровадження ERP-систем знайшли відображення в працях: Л. Еріка, В. Кале, В. Діка, С. Пітеркіна, С. Харвуда, Г. Гленн, О. Островського, Д. Ісаєва, Ю. Тельнова, Л. Шохіна, К. Маркова та ін. Проте, питанням пов'язаними з переходом українських підприємств на принципи роботи ERP-системи приділялося мало уваги, що і робить дослідження актуальним.

На сьогоднішній день ERP-системи є визнаним конкурентною перевагою і чинником, що сприяє ефективному плануванню виробництва і розвитку підприємства в цілому. Разом з тим, застосування, або впровадження, ERP-систем на підприємстві – це комплексна процедура, що вимагає великої кількості підготовки і володіє високим ступенем невизначеності, зважаючи на відсутність типового сценарію переходу підприємства на принципи ERP. З огляду на те, що впровадження ERP-системи пов'язане зі значними витратами, впровадження ERP-систем вимагає докладного дослідження і виявлення закономірностей, що ведуть до

успішному, або провального результату, що підтверджує актуальність даного дослідження і визначає його цілі і завдання.

Далеко не всі ERP-системи можуть адаптуватися до змін законодавства або до структурних змін всередині компанії. Механізми, що дозволяють вносити зміни і здійснювати настройку в оперативному режимі, як правило, відсутні, або обмежені. При виборі ERP-системи, як правило, використовують метод багатокритеріального вибору. Його суть полягає в тому, що інформація виражається не у вигляді скалярних величин, а у вигляді векторів, що складаються з деяких показників. Найбільш поширеними системами класу ERP, представленими на українському ринку, є такі програми як SAP R / 3, Ахарта, SunSystems, Ваан IV, Галактика [2-3].

Як правило, на підприємствах встановлені системи бухгалтерію або облікові модулі різні не інтегрованих між собою систем, які не можуть дати повної картини фінансового стану підприємства. В деякій мірі це обумовлено рядом недоліків, властивих самій системі вітчизняного бухгалтерського обліку. Зокрема, це:

- спрямованість звітних форм на фіскальні органи, а не на керівництво підприємства;
- непрозорість інформації;
- низька оперативність її надання.

У зв'язку з цим перехід на ERP-систему набуває особливого значення, бо дає змогу боротися з зазначеними недоліками. Саме тому все частіше вітчизняні підприємства вибирають західні ERP-системи.

Системи класу ERP, так само як і інші програмні продукти для бізнесу, є засобом досягнення довгострокових цілей і рішенням пов'язаних з цим завдань. Вони спрямовані на підвищення ефективності бізнес-процесів і зниження витрат усередині компанії. З іншого боку, проект впровадження може розглядатися як інвестиційний, як вкладення для збільшення прибутку компанії в середньостроковому періоді.

Одночасно, впровадження ERP-системи, може розглядатися і в більш вузькому контексті – як проста база для здійснення щоденних рутинних операцій, підвищення швидкості обробки інформації в системі взаємовідносин різних суб'єктів економічної діяльності, а також обґрунтованість прийняття менеджментом управлінських рішень на основі актуальної інформації відіграють все більшу роль в досягнення підприємством його стратегічних цілей.

З іншого боку, стратегія – це також своєрідний бізнес-процес, що виражається в довгостроковому якісно певному напрямку розвитку організації. Він зачіпає всі сфери, засобів і форми її діяльності, взаємини всередині підприємства. Приклад ERP-система на підприємстві наведено на рисунку 1.

Рис. 1 – ERP-система

Джерело: [1]

Мета їх використання полягає в забезпеченні ефективного планування та менеджменту виробничих і технологічних процесів. При цьому такі системи, як правило, мають розвинені облікові функції. Це вимагає більш складної архітектури і значних витрат часу на впровадження та адаптацію.

Виділяють наступні фактори успішного впровадження ERP-систем:

- розвиненість системи і кваліфікація підрядчика по впровадженню;
- отримання короткострокового економічного ефекту;
- заздалегідь перероблені бізнес-процеси під ERP-систему (до впровадження);
- участь менеджменту компанії у впровадженні; участь співробітників компанії у впровадженні;
- наявність у керівництва певних цілей і вимог до системи; сформульована стратегія підприємства;
- сформульований і зафіксований документально план впровадження.

Таким чином, проведено аналіз ринку ERP-систем, виявлено основні тенденції, проблеми та перспективи даного ринку, переваги і недоліки впровадження ERP-системи на підприємстві. Також були проаналізовані підходи до оцінки економічної ефективності впровадження ERP-систем та узагальнено досвід впровадження на підприємствах.

Список використаних джерел:

1. Алькема В. Г. Реінжиніринг бізнес-процесів логістичного комплексу компанії. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. №2 (54). С. 126-136.
2. Gattiker T., Goodhue, D. (2005). What Happens After ERP Implementation: Understanding the Impact of Inter-Dependence and Differentiation on Plant-Level Outcomes. *MIS Quarterly*. No 29 (3). С. 559–585.
3. Holland C., Light B. (2009). A Critical Success Factors Model for ERP Implementation // *IEEE Software*. №05/6. P. 30–35.